

הכנסת

הכנסת העשרים-וחמש מושב שני

פרוטוקול מס' 429
מישיבת ועדת הכספים
יום שני, ב' בתמוז התשפ"ד (08 ביולי 2024), שעה 13:23

סדר-היום:

1. הצעה דחופה לסדר-היום בנושא: "התנהלות רשות המיסים לגבי פיצוי נזקי המלחמה ביישובים צמודי גדר", של חברי הכנסת יצחק קרויזר וינון אזולאי
2. "שיפור הטבות המס לחברות מועדפות ביישובים צמודי גדר", של חברי הכנסת משה סולומון ונעמה לזימי

נכחו:

חברי הוועדה:

משה גפני – היו"ר
משה סולומון
יצחק קרויזר
אלון שוסטר

חברי הכנסת:

ששון ששי גואטה

מוזמנים:

—	לימור קפלן	מנהל תחום עידוד השקעות הון תושבי חוץ, רשות המיסים
—	אורן זלקינד	קרן הפיצויים מס רכוש, רשות המיסים
—	נדים זחאלקה	ממונה מפקח ארצי עוזר השקעות הון תעשיה, רשות המיסים
—	רמי יצקן	מנהל קרן הפיצויים, רשות המיסים
—	מנחם הסה	מנהל מחלקה בכיר מכס, רשות המיסים
—	שי קורן	מנהלת תחום תכנון ומחקר, הרשות להשקעות ולפתוח הכלכלה והתעשייה
—	מארי חדאד	מלווה ראש המועצה המקומית גוש חלב, מרכז השלטון המקומי
—	נגים שריף	ראש המועצה המקומית גוש חלב, מרכז השלטון המקומי
—	אופיר יחזקאל	סגן ראש עיריית קריית שמונה לשעבר
—	נתנאל היימן	ראש אגף כלכלה, התאחדות התעשיינים בישראל
—	לירון בנדק	יועמ"שית התאחדות האיכרים בישראל
—	עמוס חתן	חבר פורום 9
—	צחי יצחק בן עיון	יו"ר פורום חקלאות 9 והמרחב הכפרי
—	רפאל סלאב	לובי 1701
—	רחל כהן	שדלן, לה"ב – לשכת ארגוני העצמאים והעסקים בישראל
—	יוסי כמיסה	תושב נטועה

ייעוץ משפטי:

צביה בן דוד מוסקוביץ
אדוה מבורך

מנהל הוועדה:

טמיר כהן

רישום פרלמנטרי:

ריקי קמחי

רשימת הנוכחים על תואריהם מבוססת על המידע שהוזן במערכת המוזמנים הממוחשבת. ייתכנו אי-דיוקים והשמטות.

הצעה דחופה לסדר-היום בנושא: "התנהלות רשות המיסים לגבי פיצוי נזקי המלחמה ביישובים צמודי גדר", של חברי הכנסת יצחק קרויזר וינון אזולאי
"שיפור הטבות המס לחברות מועדפות ביישובים צמודי גדר", של חברי הכנסת משה סולומון ונעמה לזימי

היו"ר משה גפני:

שלום לכולם, אני מחדש את הישיבה. אנחנו עוברים לסעיף הבא על סדר-היום. הצעה דחופה בנושא: התנהלות רשות המיסים לגבי פיצוי נזקי המלחמה ביישובים צמודי גדר. יש הצעה דחופה נוספת שדומה לזה ואנחנו נאחד אותן יחד, שיפור הטבות המס לחברות מועדפות ביישובים צמודי גדר. אנחנו מתחילים עם יצחק קרויזר עם התנהלות רשות המיסים לגבי פיצוי נזקי המלחמה. בבקשה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש, ולחבריי שהצטרפו לדיון החשוב הזה. צופים בנו גם בשידור תושבי הצפון. אבל לפני התלונות אני רוצה קודם כול להגיד תודה, גם לרשות המיסים וגם לנציגי האוצר, שכם מגיעים צפונה. אני יודע שהם מגיעים אלינו לגולן, וגם לשאר הרשויות בגליל כדי לסייע לתושבים ולחקלאים על מנת שימצו את הזכויות שלהם.

עם זאת, עולות כל מיני טענות מהשטח, בעיקר סביב היישובים צמודי הגדר. שלא מגיעים נציגים כדי לאמוד את הנזקים וגם המסלולים לא הכי ברורים להם. עלתה טענה מאוד פשוטה, שאני חושב שאנחנו יכולים לפתור אותה פה ולייצר מתווה. על הנזקים לכלי הרכב שניזוקו או מפגיעות או מהירוטים.

היו"ר משה גפני:

מה עושים היום? אם יש לי כלי רכב שניזוק?

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אם הרכב לא עולה בלהבות ואתה לא יכול להוכיח באופן מוחלט שהוא אבוד, אבל הוא נפגע מרסיסים ואי-אפשר להמשיך להשתמש ברכב. אי-אפשר לשלוח תמונות על מנת לקבל את הכיסוי בגין הנזק.

היו"ר משה גפני:

אז הוא לא מקבל כלום?

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

הוא לא מקבל פיצוי. הדבר השני, לא רק שהוא לא מקבל פיצוי, אין שום נוסחה לרכב חילופי או להשכרת רכב. לפעמים מדובר באנשים שהם חברי כיתת כוננות או חבריה שהגיעו ורוצים לצאת או לחזור, ומוצאים את עצמם ללא יכולת להתנייד. אני חושב שכדאי שנשמע מהרשות את הדברים הטובים שהם עושים בצפון ואני יודע שהם מגיעים. והם צריכים להגיע יותר כי המלחמה הזאת מתמשכת והנזקים הופכים ונהיים כבדים יותר.

היו"ר משה גפני:

מי יכול להשיב על מה שקרויזר מעלה? למישהו יש רכב, הרכב נפגע אבל לא עלה בלהבות.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אבל יצא מכלל שימוש.

היו"ר משה גפני:

הרכב ניזוק והוא לא יכול לנסוע לשום מקום עם הרכב. הוא צריך לתקן אותו. והזנק שנגרם לו נופל עליו. מה קורה במקרה הזה, מפני שאני מבין, אחד, שהוא משבח אתכם וזה חשוב. שתיים, אם הוא לא יכול לעשות שימוש ברכב כי הוא נפגע אז הוא מפוצה. מה קורה ברגעי הביניים האלה?

אורן זלקינד :

כל נזק לרכבים מפוצה על ידי מס רכוש, בכל דרגה. אם total loss או אם פגיעה מכדורים, אין אצלנו הבחנה כזאת. לכל אזרחי ישראל מגיע פיצוי על נזקים ישירים שנגרמים לרכבים.

היו"ר משה גפני :

אתה יודע על מקרים כאלה?

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

כן, אני אתן לך סתם מקרה עכשיו, אני אגש אליך עם הפרטים אחר כך כי אני לא רוצה שהפרטים של אותו אדם יעלו פה בשידור חי.

היו"ר משה גפני :

אל תגיד שם, תגיד מה המקרה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

אני לא אומר את השם. יש מקרה של איש כיתת כוננות שנמצא באחד מהיישובים צמודי הגדר. הרכב שלו נפגע משברי יירוט, אי-אפשר להשתמש בו ולא היה ניתן לשלוח את התמונות כי אי-אפשר היה לאבחן מבחינת הפיצוי שאכן הלך total loss רק מהתמונות. מצד שני, נציג לא יכול היה להגיע כי האזור הזה הוא אזור מאוים. מי שנמצא כרגע ביישוב הזה אלה רק אנשי הכוננות וצה"ל. והוא מצא את עצמו תקוע, בלי רכב ובלי אפשרות לפיצוי. הם כבר שכרו רכב על חשבונם, בכל מקרה זאת משפחה שהיא גם מפונה, והחיבור היחיד, שהוא כאיש כיתת כוננות יוכל להגיע למשפחה שלו שנמצאת בבית מלון הוא באמצעות הרכב, וכרגע אין לו.

אורן זלקינד :

הקושי היחיד שאני יכול להתחבר בדברך הוא שמס רכוש לא נותן רכב חלופי. אין לנו את האופציה הזאת.

משה סולומון (הציונות הדתית) :

איך הוא יכול להוכיח את זה?

אורן זלקינד :

אבל כל רכב שניזוק אנחנו עושים מאמצים, גם בדרום הארץ וכולי, ביקשנו לרכז רכבים במגרש של תקומה, אם אתם מכירים. ואם לא מצליחים להגיע לאותו מקום, שואלים את בעל הרכב האם הוא יכול להגיע לשמאי שלנו. בסך הכול, אחרי שהבן אשם מבצע פנייה למס רכוש, נפתחת תביעה ואנחנו מפנים את התביעה לשמאי.

היו"ר משה גפני :

כמה זמן?

אורן זלקינד :

השמאי מגיע באופן מיידי. אנחנו מפנים את זה לשמאים חיצוניים. השמאי החיצוני יוצר קשר עם בעל הרכב, לא משנה איפה הוא. הם יוצרים פגישה איפה שהם יכולים להיפגש. אם יש אירוע ספציפי שבו לא הצליחו לחבור בין השמאי לרכב - - -

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

יש לי כבר כמה תושבים מהצפון שהתלוננו על זה. מצד אחד אי-אפשר גרור את הרכב, כי הגרריסט אומר, בוא הנה, עזוב אותי. יירו עליי פה נ"ט, מה אני משוגע?

אורן זלקינד :

אז קודם כול, בהרבה מקרים כן גררו רכבים. במקרים האחרים נתנו מרכז שכל אחד יביא את הרכב לשם. אם אי-אפשר להגיע ויש סכנה להגיע.

היו"ר משה גפני :

חבר הכנסת קרויזר, אני מציע את מה שהצעתי בדיון הקודם. אין לנו דיון עקרוני איתם.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

לא, לא, חלילה.

היו"ר משה גפני :

לא, לא, חלילה. לפעמים יש. במקרה הזה אין דיון עקרוני. הוא אומר אנחנו מפצים. כאשר יש רכב, שלא משנה באיזו דרגה הוא נפגע, אנחנו מפצים. יש שמאי וכולי. אני לא יודע על כמה זמן מדובר, תכף נשמע. אני מציע כדלהלן, אתה תיקח את המקרים שפנו אליך, אתה גר בצפון והאנשים רואים בך כתובת, לגבי הנושא של הרכבים. תאמר לו אחרי הישיבה או שתצטרך עוד יום, כדי להביא את הפרטים המדויקים של האנשים. אני רק מבקש שתעדכן אותנו.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

אין בעיה אני אעדכן, אבל אנחנו צריכים לייצר פה איזשהו מסלול או איזשהי הקלה ביכולת של אותו תושב, שיאשרו לו את הפיצוי. בסוף אני לא יכול לבקש מהשמאי לעלות לאזור מאוים.

אורן זלקינד :

קודם כול, אפשר לבקש. כבוד היושב-ראש, אני אחדד. הנוהל הוא לדוגמה כשנופל טיל באשקלון, אנחנו כולל אני רצים למקום יחד עם שמאי רכב שנותן מענה באותו יום, נותנים חוות דעת.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

אני מדבר על המקרים ביישובים צמודי הגדר, שם יש לחימה.

אורן זלקינד :

תמיד יש מקרים שבהם לא מצליחים לבצע את החבירה, כמו שאתה אומר זה מסוכן. הגרריסט לא רוצה להגיע, השמאי עוד לא עלה, בסך הכול צריך לדאוג לעשות את המפגש בין הרכב לשמאי. אתם מבינים שגם לנו יש בדיקות בסיסיות שאנחנו צריכים לעשות. הקשר הסיבתי למלחמה, לראות את הנזק. השמאי צריך לראות את הנזק.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

אנחנו מעלים פה את הנושא כדי לפתור את הבעיה.

אורן זלקינד :

הדבר הזה צריך לקרות, וברגע שהוא קורה הפיצוי מתנהל.

היו"ר משה גפני :

אוקיי, תביא לו את המקרים. אני מבקש לדעת שני דברים. אלף, אני מבקש לדעת תשובות על המקרים האלה, מה התשובות שקיבלת. בית, אנחנו בעקבות התהליך הזה שהתרחש בין חבר הכנסת קרויזר לבניך, יכול להיות שאני אקיים דיון על שינוי בהגדרות האלה. בגלל שלא כל שמאי מוכן לעלות לצפון, ואז נוצר פער בין המציאות שבה הוא נפגע ואין לו רכב ואין מי שיעריך את הנזק כדי לקבל את הפיצוי. וצריך למצוא לזה פתרון.

אורן זלקינד :

אבל כולם מסכימים שאם יש סכנת חיים כרגע בנקודת מסוימת, אני לא יכול להכריח שמאי ללכת. אני אפילו לא מורשה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

זה בדיוק מה שאני אומר.

היו"ר משה גפני :

אני לא אמרתי את זה. צריך למצוא פתרון.

אורן זלקינד :

אנחנו אישית מגיעים לכל מקום בצפון, במס רכוש אנחנו לא מפחדים, זה התפקיד שלנו.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

אף אחד לא מבקש שמאי ממס רכוש שבשביל רכב ילך למשימת התאבדות. או למשימה קרבית שהוא לא מוכשר אליה, הוא לא צריך לעשות את זה. לכן, אני אומר שאנחנו צריכים לשנות את הקריטריונים, איך אותם תושבים יקבלו.

אורן זלקינד :

אבל בוא תחידד למה הפעם לא נוצר מפגש בין השמאי לרכב? אני מבין שהופנה שמאי ויש רכב שעומד.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

יכול להיות שהרכב נמצא באזור מאוים ואי-אפשר לגרור אותו.

אורן זלקינד :

אוקיי, אז אם הוא נמצא כרגע באזור מאוים, אז אנחנו נחכה יום, יומיים או שלושה עש שהוא לא יהיה מאוים. אתה מבין את זה.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית) :

המציאות בצפון היא שהיא מאוימת כבר תשעה חודשים. האיום לא השתנה וגם לא השתנה בתקופה הקרובה. וצריך פה איזשהו מסלול חדש.

אורן זלקינד :

אנחנו באירוע חריג.

היו"ר משה גפני :

אוקיי, הדיאלוג הזה הוא לא רלוונטי. אני רוצה לדעת מה קורה עם המקרים האלה. יכול להיות שפותרים את הבעיות בקריטריון הקיים. אם הבעיות לא נפתרות אנחנו נצטרך למצוא לעניין הזה קריטריון אחר. מכיוון שאם אכן מדובר על אזור שכבר חודשים רבים הוא אזור מאוים, ובגלל זה האנשים שלכם לא עולים לצפון כדי להעריך את הנזק ברכב, אנחנו נצטרך למצוא פתרון.

אורן זלקינד :

בסדר. אני אומר לך שבמישורים אחרים אני רואה גם בתחום שלי בחקלאות, כשיש אירוע שאי-אפשר להגיע, ושהחקלאי נמצא במצוקה כספית, אנחנו נותנים מקדמות ואנחנו נותנים מענה. מכירים אותנו.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אולי יכול להיות ששווה לתת ואוצ'ר לרכב חלופי. ואם אחר כך יתברר שאותו אזרח לא העביר מידע נכון, נדע למצוא אותו.

היו"ר משה גפני:

נראה מתוך המקרים שלך האם יש באמת מצב שהבעיות נפתרו, או שנראה שזה לא נפתר ואז נצטרך למצוא פתרון. תודה רבה.

אורן זלקינד:

סליחה. אין לנו רכב חלופי.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אני יודע. ולכן אני חושב שנצטרך למצוא פה איזשהו מנגנון.

היו"ר משה גפני:

אגב, אנחנו נמצאים פה באיזשהו חדר או בבניין שאנחנו יכולים לשנות דברים שלא מופיעים עד היום.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אפשר לשנות.

היו"ר משה גפני:

אם יש פתרון אז יש פתרון ואם לא נמצא.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אדוני, לפעמים גם מתמזל מזלנו ובחדר הזה יש גם נציג של שר האוצר בדיון.

היו"ר משה גפני:

רעיון, לא חשבתי על זה. תודה רבה.

משה סולומון (הציונות הדתית):

בוא נראה אם הוא יעזור לי גם בדיון הבא.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. הצעה דחופה בנושא: שיפור הטבות המס לחברות מועדפות ביישובים צמודי גדר. נציגו של שר האוצר, חבר הכנסת משה סולומון.

משה סולומון (הציונות הדתית):

תודה רבה, אדוני היושב-ראש. ראשית זה נושא שהרבה חברי כנסת מצטרפים אליו, תודה שאתה מעלה את זה. אני רוצה להגיד אמירה כללית ואז ניכנס פנימה, ואז אני אשמח לשמוע את הנציגים השונים. יש מצב שבו בסוגיית הטבות המס, אנחנו מכירים את אזור העדיפות הלאומית, אנחנו מבינים שמאזור יוקנעם, כרמיאל וצפונה עד הגדר, מקבלים את אותו סיוע. המצב הזה בנוסף למצב של המלחמה בו אנחנו נמצאים הוא למעשה מייצר מצב שבו יש קושי גדול מאוד מאוד לחברות להתמקם ולהמשיך.

אני רוצה להגיד שתי הנחות יסוד ואז להגיד אמירות. אלף, נמצא איתי כאן רפאל סלאב, שהוא תושב קריית שמונה, שהוא העלה יחד איתי את ההצעה הזאת. אני אשמח שתינתן לו האפשרות להגיד כמה מילים.

אני אגיד כמה מילים, אחד, אנחנו במצב שבו יקנעם, כרמיאל והאזורים האלה מקבלים באותה מידה הטבות המס לחברות כמו באזורים צמודי הגדר, קריית שמונה, שלומי או היישובים האחרים. הדבר הזה גורם לכך שבמצב מלחמה וגם בשגרה, חברות מעדיפות להתמקם למטה, דרומה יותר, כי זה קרוב יותר למרכז. ומלכתחילה הטבת המס אינה דומה בין יקנעם, לדוגמה, לבין קריית שמונה. ואותה חברה שרוצה להשקיע וליהנות מהטבת המס, תלך דרומה ככל האפשר וקרוב יותר למרכז.

בלי קשר למלחמה, עכשיו יש לנו משלחמה והתושבים עכשיו מפונים והמצב הוא שהחברות האלו סגורות והעסקים שלהם סגורים לחלוטין, היכולת שלנו להחזיר אותם לפעילות ולעבודה ולתעסוקה קטנה יותר משמעותית. אני רוצה לייצג פה שני היבטים, היבט אחד, אלו החברות עצמן, שלא בטוח שיחזרו בגלל המצב שנוצר כבר שנה שלמה או יותר מזה שהן לא עובדות שם. ההיבט השני, הוא התושבים המפונים. התושבים האלה צריכים איזושהו אופק של תעסוקה, אופק של חזרה לשגרה היום-יומית שלהם. ברגע שלא ייתן איזושהו תמריץ או תיעדוף למוטיבציה של החברות המצב הזה ישפיע גם על החברות וגם על האזרחים עצמם.

לכן, אני חושב שאנחנו צריכים ליצור מצב שבו גם משרד הכלכלה וגם משרד המיסים יחשבו מחוץ לקופסא, מחוץ לדברים המוגדרים כדי לייצר איזושהי הטבות מס טובות יותר. כדי שייצרו מוטיבציה והחברות האלו יחזרו לצפון, לא רק יחזרו אלא אפילו יגדלו. זאת סוגיה אחת.

הסוגיה השנייה, במתווה הקיים הרגיל של הטבות המס הקיימות באזור העדיפות הלאומית, גם למתווה הזה נכנסות חברות שהן יחסית גדולות. כלומר הן צריכות לעמוד בכל מיני קריטריונים ויוצא מצב שחברות שנמצאות בקריית שמונה או בשלומי, שהן בדרך כלל קטנות יותר, לא נהנות מהטבות המס שהוגדרו בחוק. זה יוצר מצב שבו הפער כפול, גם שאתה צמוד גדר וגם העובדה שאתה לא עומד בקריטריונים, לפי מה שאני מבין. והדבר הזה יותר בעיתיות מאוד גדולה וחוסר בהירות לתושבי הצפון שנמצאים היום ומפונים בבתי המלון לגבי האופק העתידי שלהם.

לכן, הייתי רוצה לשמוע בדיון הזה כאן את אנשי המקצוע ולראות באיזה אופן נוכל לייצר הטבות מס גדולות יותר, שיוצרות איזושהי מוטיבציה לחברות לחזור. וכמובן שהאמירה יהיה עכשיו, כדי שהתושבים שנמצאים בבתי המלון יבינו שדואגים להם לעתיד ולא רק להווה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה. אתה תדבר אחריו, אתה הולך להיות פה אורח תמידי, תביא איתך דובדבנים.

אורן זלקינד:

כן, חשוב. שיהיה מה לקטוף.

רפאל סלאב:

כבוד היושב-ראש, אני מקריית שמונה ממייסדי לובי 1701 ומטה נלחמים על הצפון. אחד מהדברים שבהם אנחנו מתעסקים הוא גם פיתוח האזור והדאגה ליום שאחרי. אחד הדברים החשובים הוא להוציא את קריית שמונה, את שלומי ואת כל רצועת הביטחון הזאת מאזור פיתוח א'. מהסיבה הפשוטה שאנחנו רצים לנעוץ יתד בקרקע, אנחנו רוצים להחזיר את האנשים הביתה. אנחנו רוצים להגיד להם, חברה, יש לכם עתיד. החברות שעזבו לא יחזרו בשביל 7.5%, הם מקבלים את ה-7.5% מיוקנעם, והם לא יחזרו בשביל זה.

צריך להחזיר את החברות וצריך להביא חברות נוספות וחדשות. כשאתה נותן לרצועה הזאת – שהיום מפונה מהבית, ובעזרת השם, צריכה לעבור לשטח לבנון – הטבת מס בעוד כמה אחוזים, אתה גם מחזיר את החברות הביתה.

היו"ר משה גפני:

על אילו הטבות מס אתה מדבר?

רפאל סלאב:

באזור פיתוח א', אנחנו מדברים על אזור פיתוח א' שחל מיוקנעם. אני לא רוצה לדבר על העוול רב השנים של המשוואה בים יוקנעם לקריית שמונה.

היו"ר משה גפני:

כשעשינו הטבות מס עשינו הבחנות ברורות, יש הבדלים. אבל אתה צודק אתה מדבר על עידוד ההשקעות.

רפאל סלאב:

חוק עידוד השקעות הון, נכון. כשאין דיפרנציאציה בין יוקנעם לבין קריית שמונה, לצערי, כשירים על יוקנעם וכשירים על קריית שמונה התוצאות שונות, התגובה שלנו שונה.

היו"ר משה גפני:

לכן, אתה מציע את מה שחבר הכנסת סולומון מציע עכשיו? נכון?

רפאל סלאב:

בהחלט.

היו"ר משה גפני:

הוא למד את זה ממך?

רפאל סלאב:

לא, אני למדתי ממנו.

משה סולומון (הציונות הדתית):

צריך לשים לב, וחשוב להדגיש כאן, שאין מטרה לפגוע ביוקנעם או בכרמיאל. שיהיה ברור שזה לא המצב. אנחנו מבינים שכדי לתעדף וכדי לתמרץ חברות אחרות להיכנס צפונה יותר, צריך לייצר משהו שהוא טוב יותר מאשר ביוקנעם. מבלי לפגוע, חלילה, ביוקנעם.

היו"ר משה גפני:

כן, תודה רבה. כמיסה, בבקשה.

משה סולומון (הציונות הדתית):

מחילה, עוד מילה אחת.

היו"ר משה גפני:

כן.

משה סולומון (הציונות הדתית):

גם לגבי המתווים שקיימים, כדי לעודד עוד חברות שייכנסו למעגל הזה, אני לא מכיר את עומקו של המתווה הזה, אני רק מבין את התוצאות שלו. בסוף אם נייצר מתווה שמותאם יותר לצפון לצמודי הגדר, אנחנו יכולים לייצר קרקע פורייה לחברות נוספות שיצטרפו. לא רק אלה שהיו שם ושיחזרו לשם. המתווה צריך להיות כזה שמאפשר לעוד חברות חדשות ליהנות מההטבות האלו.

היו"ר משה גפני:

תודה. בבקשה.

יוסי כמיסה:

אני תושב נטועה שעל גבול לבנון, אנחנו נמצאים בכלל באירוע שמקום המדינה אנחנו לא חוונו אירוע כזה. נטועה מונה 90 משפחות, למעלה מ-50% או 60% מהתושבים לא רוצים לחזור, היישוב הזה הוא צמוד גדר. לכן אני אומר שכל היישובים צמודי הגדר חייבים, חייבים לקבל תוכנית כלכלית על מנת להחזיר את התושבים הביתה. דין נטועה לא כדין חזון, דין נטועה לא כדין קדימה. נטועה, זרעית, שתולה, דובב, אביבים, אתם תמצאו שם יישובים נטועים.

ברגע שאתם תמצאו שם יישובים נטועים היום יש אנשים שמנצלים את המצב ובאים לקנות קרקעות במחירים אפסיים. אל תתנו לגורמים עוינים להיכנס לנטועה, לשתולה או לזרעית. אנשים מוכרים, אין קנייה. אני מוכן שתשימו אלף שלטים על בית אחד בנטועה שמישהו מעוניין לקנות אותו, אין אחד מבחוץ שיהיה מוכן לבוא ולקנות אותו, על מה אתם מדברים. תושבי נטועה לא רוצים לחזור לנטועה. גם אני, ואני רוצה לחזור לנטועה, אבל הילדים שלי לא רוצים לחזור לנטועה.

אתם צריכים למצוא תוכנית כלכלית, שיקומית. להכניס את קק"ל על מנת שיעזרו לנו בהקמה, להכניס את הסוכנות ואת גופים האלה על מנת שיעשו את הערך המוסף כדי להחזיר את התושבים. מי יחזור היום לנטועה? אתם מדברים פה על כסף, גם אם תיתן לתושב נטועה חצי מיליון שקל מה זה יעזור? איך תהיה קהילה? אם היום כל החברה הצעירים עוזבים, מי יישאר בנטועה? יישארו אנשים בני 70 או 80, איזה בתי ספר? איזה גני ילדים? מי יבוא לשם? חברה תחשבו קדימה.

גם אם תיתן לכל משפחה היום חצי מיליון שקל זה לא יעזור. אתם חייבים להכניס את קק"ל ואת הסוכנות היהודית, ולחשוב על תמריך ענקי על מנת שהתושבים האלה יחזרו. ואם אנחנו לא נעשה את זה היום, אתם תזכרו, תיגמר המלחמה ואנשים ימכרו את הבתים ואת הדירות שלהם לגורמים כמו בדרום, שאין שם התיישבות יהודית. אני מזהיר מזה, אין ואקום בקרקע. ייכנסו לשם גורמים עוינים, אתם תמצאו שם כפרים. אני לא רוצה להגיד כדי שאני לא אשמע גזען, אתם תמצאו שם כפרים שאנשים באים לנצל את המצוקה הכלכלית. למה התושבים יחזרו? לכן, תחשבו מחוץ לקופסא.

אני מבקש, אדוני יושב-ראש הוועדה, אנחנו מדברים על ציונות, אנחנו רגע מלאבד. אתם לא חוויתם את מה שאנחנו חווים. אנשים נמצאים בתל אביב ובקריות והאנשים לא רוצים לחזור. על מה? איזה אינטרס יש לי שהילדים שלי בני ה-16 יחזרו היום למושב?

היו"ר משה גפני:

תודה רבה, היית ברור לגמרי. משרד הכלכלה, מישהו נמצא?

משה סולומון (הציונות הדתית):

שניה, אין פה נציג של משרד הכלכלה?

שי קורן:

אני מרשות ההשקעות.

היו"ר משה גפני:

רשות ההשקעות, בבקשה.

שי קורן:

אני יכול להתייחס למענקים של הרשות להשקעות, לא להטבות המס.

היו"ר משה גפני:

כן, תתייחס.

שי קורן:

ברשות להשקעות יש כמה מסלולים שבהם אנחנו נותנים מענה לנושאים של העסקים בצפון.

היו"ר משה גפני:

רק רגע, רק רגע. רק כדי שתדע מה נושא הדיון. מה שהעלה חבר הכנסת סולומון. מה שאתם נותנים, תבורכו. אתם באמת אחד מהמשרדים מהטובים ביותר במזרח התיכון. מה שהוא העלה, והיית צריך להקשיב, וגם כמיסה אמר את זה, וגם רפאל מקריית שמונה אמר את זה, הם אומרים שהאנשים לא יחזרו. אנשים לא יבואו ואם הם לא יבואו, אתם צריכים לעשות תוכנית עכשיו.

שי קורן:

אני אתייחס בדיוק לזה.

היו"ר משה גפני:

שבתוכנית הזאת אפשר לערב את הסוכנות, אפשר לערב את קק"ל. אם לא תהיינה הטבות, לא הטבות שיש היום, אלא הטבות שתהיינה משמעותיות לגבי ההמשך אנשים לא יחזרו, בבקשה.

שי קורן:

יש החלטת ממשלה צפון. אנחנו פועלים בהתאם להחלטת הממשלה ומגבשים כעת מסלול. זה מסלול שכבר רץ והתחיל לרוץ בחבל תקומה, שזה נועד לשיקום ולשימור הפעילות העסקית בצפון. החלטת הממשלה מדברת על עסקים שנמצאים בקו בין 0-5 קילומטר, ולא מעבר לזה בשלב הזה. מתוכננת לצאת הוראת מנכ"ל, מסלול שהוא מסלול מינהלי שייתן אפשרות לעסקים לקבל השתתפות במענקים באורך מוגדל מהיקף ההשקעות שהם יבצעו, על מנת לשמר את הפעילות שלהם. זה מסלול שהתקציב שלו נגזר מהחלטת הממשלה.

במקביל אנחנו מפעילים מסלולים קיימים אחרים מתקציב הרשות. במידה ותהיה החלטת ממשלה ויקדמו תקציבים, וכידוע תקציב הרשות להשקעות נפגע למעלה מ-40% בשנה האחרונה, ויהיו תקציבים למסלולים נוספים שנוכל לקדם. כמו למסלול התקומה בדרום, לבתי אריזה חקלאיים אזוריים, או לפעילויות אחרות שכוללות לא רק עסקים בתעשייה, אנחנו נשמח לקדם ולהפעיל אותם.

היו"ר משה גפני:

המציאות היא שיש מלחמה וצריך כסף. אני לא שר בממשלה, ואני מתאר לעצמי שיושבים שם אנשים ושרים שעושים את החשבון, שעכשיו תקופת המלחמה וצריך כסף. רשות ההשקעות היא מותרות בתקופה הזאת. אבל אם אתה בא עם הרעיון הזה שאתה לא רוצה יקרע חבל ארץ ממדינת ישראל ושהאנשים יחזרו לגור שם, כדי שיהיה עידוד לאותן החברות שיוכלו לחזור, או לחברות אחרות שהיה כדאי להן לבוא ולהשקיע בקריית שמונה, לבוא ולהשקיע בנטועה, זה חזון אחר. זאת מציאות ולא מותרות, אלה דברים קיומיים.

שי קורן:

כמעט כל תקציבי רשות ההשקעות מופנים לפריפריה העמוקה. אם זה בעוטף עזה, אם זה בדרום באזור הנגב המזרחי, אם זה באזור גבול הצפון. לכל אחד יש ניקוד מוגבר, ככל שמדד הפריפריאליות של העסקים יותר מוגבר.

משה סולומון (הציונות הדתית):

אתה מדבר על מה שהיה בשגרה או מה שיש כרגע כתוצאה מהמלחמה?

שי קורן:

זה מה שיש בשגרה. כתוצאה מהמלחמה יש מסלול מיוחד ויש גם הקלות.

משה סולומון (הציונות הדתית):

אני לא מדבר על מסלול הפיצויים שעליו דנו כבר. אנחנו מדברים כרגע על לייצר איזשהו אופק ועידוד, כדי שיחזרו התושבים והחברות וכדי שזה ילך וישגשג.

היו"ר משה גפני:

עידוד, עידוד.

שי קורן:

זה מה שאנחנו מדברים עליו.

היו"ר משה גפני:

בסדר, תודה. משרד הכלכלה, פה? רשות המיסים, פה?

לימור קפלן:

אני מנהלת מחלקת חוקי עידוד מרשות המיסים. אני רוצה להתייחס למה שחבר הכנסת סולומון דיבר עליו.

משה סולומון (הציונות הדתית):

תודה על הפגישה אתמול.

לימור קפלן:

התחלנו לעבוד כבר אתמול ולא מהיום. ישבנו עם העוזרים של חבר הכנסת וניסינו להבין את הצרכים המיוחדים של האזור ושל התעשייה באזור. נכון לעכשיו זה נמצא בשלבים מאוד מאוד התחלתיים, כי לא נעשתה איזושהי עבודת מיפוי של העסקים באזור. נכון לעכשיו אנחנו כפופים לקריטריונים שהם מאוד מאוד ברורים של מה הוא מפעל תעשייתי, מהי פעילות הייצור שמתבצעת במפעל.

היו"ר משה גפני:

כן, אבל לצאת מזה.

לימור קפלן:

לא. עוד פעם, נכון לעכשיו אין אפשרות לסטות מהחוק הקיים, גם אם המפעל דורש איזשהו טיפול פרטני.

משה סולומון (הציונות הדתית):

אנחנו במלחמה.

לימור קפלן:

אין בעיה, בשביל זה יש מחוקקים. אם יש צורך, אז אין בעיה.

היו"ר משה גפני:

הבנו.

משה סולומון (הציונות הדתית):

אנחנו מבקשים.

לימור קפלן :

אין בעיה.

היו"ר משה גפני :

רגע, תכף נבקש.

לימור קפלן :

יופי. כמו שאמרתי התחלנו לשבת כבר אתמול וזיהינו את הצורך הראשוני, קודם כול למפות.

היו"ר משה גפני :

יכול להיות שישבתם בגלל שיש היום דיון בוועדה.

לימור קפלן :

ברור.

היו"ר משה גפני :

בסדר, תכף נבקש ממך את מה שאנחנו רוצים לעשות.

לימור קפלן :

שוב, חברים, אנחנו לא הגוף המחקק אנחנו גוף אכיפה.

היו"ר משה גפני :

בסדר, אין לנו טענות. לא העברנו ביקורת. תכף, תכף נראה מה אנחנו מבקשים.

לימור קפלן :

הכול בסדר. נכון להיות הקריטריונים למתן הטבות מאוד ברורים.

היו"ר משה גפני :

תודה, תודה רבה. אני צריך לסיים. נתנאל היימן, ממש בקצרה.

נתנאל היימן :

כן, שלום אדוני, שני משפטים. אני מהתאחדות התעשיינים. קודם כול לגבי מה שחבר הכנסת סולומון דיבר עליו, לגבי שיעורי המס, מעבר לשיעורי המס אני חושב שאחת הבעיות של המפעלים הקטנים יתר הוא שיעור הייצוא.

היו"ר משה גפני :

קריטריונים. נכון.

נתנאל היימן :

כלומר, יש היום תנאי סף של 25% יצוא, ואני חושב שאם אנחנו רוצים לתת את התיעדוף הזה לעומת מרכז הארץ, הורדת סף הייצוא, לפחות בצורה הדרגתית, זה משהו שיכול לסייע. יחד עם המעטפת ששי דיבר עליה לגבי המענקים. שי מנומס אבל התקציב שלהם נחתך בצורה ברוטלית, אין היום כמעט תקציב ברשות ההשקעות, זה התקציב הכי נמוך שהיה בעשור האחרון.

משפט אחרון, המעטפת צריכה לכלול איזשהו מענה לעובדים עצמם, כי גם אם אנחנו עושים את ההשקעה בהון, צריך דרך לתמרץ את העובדים לחזור ולעבוד באזורים האלה, של קריית שמונה, שלומי וכדומה. תודה רבה. ראש מועצת גוש חלב, נג'ם שריף.

נג'ם שריף:

קודם כול, תודה על ההזדמנות.

היו"ר משה גפני:

בקצרה, בקצרה.

נג'ם שריף:

מאוד בקצרה, אבל אני חייב להגיד לך תודה על העזרה שלך לגוש חלב. גוש חלב לאחרונה נכנסו, ואתה הקדמת את כולם, ואחרי שהכניסו אני חשבתי שפתרתי לעצמי את הבעיות. אני מזדהה עם כמיסה שכני ועם כל מה שהוא אמר. אבל יש עוד נעלם אחד, מ-0-5 יש יישובים שלא מפונים. ושם העסקים בקריסה טוטאלית. חשבנו שפתרנו את הבעיות כשנכנסנו להחלטת הממשלה, אבל תראה את ההודעה ההזויה שאני מקבל מרשות המיסים: משמעות ההחלטה שהתקבלה היא שכעת לגוש חלב מעמד של יישוב באזור הנחיית התגוננות קו עימות, אשר אינו מפונה. לכן, מבחינת עניין הזכאות של המקדמות – אין שינוי.

מי שצריך את המקדמות אלא העסקים שמנסים לשרוד. יש לי בית אבות שפונה בהחלטת הממשלה, והוא לא מקבל מקדמות. הבן אדם בקריסה, זה הפרויקט הכי גדול בגוש חלב, והוא הולך להזין את המועצה במעל לחצי מיליון ארנונה, והוא לא מקבל. הבן אדם בפשיטת רגל וזאת התשובה של רשות המיסים. אין מקדמות כי אין שינוי. עכשיו אם להם לא נותנים מקדמות כדי שיחזיקו את מעל המים, גם ידדתי פה, היא מהנדסת ויש לה משרד גדול והיא עובדת עם כל היישובים. יש לה משרד מאוד מוצלח ועכשיו אין לה פרנסה. וגם לה לא מגיע מקדמות. למה? כי ככה קבעה רשות המיסים. אז למי כן? אם אתם רוצים שיקרסו העסקים בצפון, בבקשה. איך תחזירו אותם אחר כך, לפחות תנו מקדמות.

היו"ר משה גפני:

זה לא נושא הדיון עכשיו, זה מחר, דיון מעקב.

נג'ם שריף:

לא, הם מבקשים לדחות כי אנחנו אצל הנשיא. אבל פה לפחות התייחסות שמישהו יסביר לנו למה.

היו"ר משה גפני:

אוקיי. תודה. סגן ראש עיריית קריית שמונה, בבקשה.

אופיר יחזקאלי:

לשעבר. דיברו פה ואני לא אחזור על הדברים. המציאות מורכבת. אני אומר לך, אדוני היושב-ראש, לא מעט עסקים עברו, ואני יכול לתת לך דוגמה. מפעל תרמו פישר, מפעל של חברה אמריקאית שעוזב כרגע את קריית שמונה ועובר לכיוון ראש פינה. הוא אומנם נשאר בצפון אבל יש לזה משמעות מבחינת קריית שמונה. לכן, חייבת להיות פה תוכנית חירום שכוללת בתוכה את כל המרכיבים. אחד, כמו שאמרו, תיקון של חוק עידוד ההשקעות ודיפרנציאציה של יישובים צמודי גדר. דרך אגב, יש לנו החלטה ממשלה היסטורית, 370, של יישובים צמודי גדר. יש את המרכיב המשפטי כדי לעשות את זה, ולתת אחוז הרבה יותר גבוה.

יש לך חממה שישבה של רשות ההשקעות שישבה בקריית שמונה, שהייתה אמורה להוציא שמונה סטארט-אפים כל שנה, והסטארט-אפים האלה נדדו למרכז. צריך לראות איך מחזירים אותם. יש לנו מחר דיון אצלך על המשל מענק עידוד.

היו"ר משה גפני:

לא לדבר פעמיים.

אופיר יחזקאלי:

מחר נדבר ספציפית על המשך מענק עידוד לעובדים, שאתה מכיר. ולכן, צריכה להיות פה תוכנית הוליסטית שכוללת איזושהו את כל המרכיבים האלה. ואנחנו מאוד מאוד רוצים שתובילו את הדיונים האלה.

היו"ר משה גפני:

מאה אחוז. תודה רבה. חבר הכנסת אלון שוסטר, ואני רוצה לסכם.

אלון שוסטר (המחנה הממלכתי):

כן, בקצרה. אנחנו רואים פה זוויות של שוטים קצרים כאלה של כל מיני עוולות וחוסר הגינות. את זה פותרים בצורה אחת, תוכנית כוללת כמו שיש בדרום. כאשר במקביל בטוח הקצר משפיע את כל מי שנפגע באופן משמעותי. כמעט לא משפיע ב-100%, למעט מקרים בודדים, אבל לא יכול להיות שמתעלמים ממי שנפגע ישירות מהמלחמה. הדוגמה הטובה ביותר היא התיירות בגולן. לכאורה לא קרה הרבה, בפרקטיקה קרה, עם כל הצרה שבעולם. הדבר הישיר והמידי הוא השיפוי והדבר השני היא התוכנית הכוללת.

ומה לעשות זה מאוד ברור, מה שעשינו שם כזה אני רוצה. אני פונה אליך היושב-ראש, אתה הכי מנוסה, והכי בר-סמך בחדר הזה בוודאי, ואולי בכנסת, לראות איך עם כל תעצומות הנפש, והניסיון והאחריות שלך, איך אנחנו מזרזים למעשה את הממשלה, את רשות המיסים ואת משרד ראש הממשלה להכין תוכנית כוללת ולשפות ברוחב לב. זה הסיפור.

רפאל סלאב:

נתחיל מזה שמשרד הכלכלה יגיע לפה.

היו"ר משה גפני:

תודה רבה, תודה רבה. חבר הכנסת קרויזר.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

לפני שאתה מפזר את הכנסת.

היו"ר משה גפני:

אני רוצה להגיד לך שאני מפסיק להגיד בדיחות. אמרתי איזו בדיחה ואז אני מתחיל לקבל טלפונים.

יצחק קרויזר (עוצמה יהודית):

אמרו לי תבקש מהר לפני שמתפזרים. אנחנו צריכים לרוץ פה שני צירים. ציר אחד הוא מה שדיברנו עליו כבר בוועדה עם מסלול הפיצוי בטווח של 30 קילומטר לכל בעלי העסקים, לא רק למסעדות. אני חושב שזה חשוב להגיד את זה שוב, גם לתושבי הצפון.

הדבר השני היא תוכנית ליום שאחרי. איך מדינת ישראל הולכת לשקם, לשפץ ולשפר את תושבי הצפון. ולהחזיר את חבל הארץ הזה לפרוח מחדש.

היו"ר משה גפני:

אלף, אני מסכים עם ההגדרות האלו, זה ברור. תהיה גם הצעת חוק שלי על שיקום בדרום. זה צריך להיות בתוכנית של שיקום העניין. מה שהעלה חבר הכנסת סולומון ואני מצטרף לזה. אני מבקש מרשות המיסים שהתחלתם כבר אתמול את העבודה, משרד הכלכלה.

משה סולומון (הציונות הדתית):

וההשקעות.

היו"ר משה גפני:

כן זה מה שבאתי להגיד. ורשות ההשקעות.

משה סולומון (הציונות הדתית):

אם אפשר שהרשויות מקומיות והנציגים יצטרפו לזה, זה יכול להיות מצוין.

היו"ר משה גפני:

אפשר מהשלטון המקומי. אני מבקש לשבת על תכנית. אני יודע שאתם לא יכולים להעביר חוקים, זה לא התפקיד שלכם, אבל אנחנו צריכים תוכנית. כשאנחנו מגישים חוק או כשאנחנו עושים איזושהי פעולה שהפעולה הזאת אומרת שבעוד כך וכך זמן אנחנו רוצים שחברות יגיעו למקומות הלה, ושלא יישב פה כמיסה ויגיד אף אחד לא יחזור אלא רק המבוגרים. אנחנו רוצים שהחברות יחזרו, זאת התוכנית כדי שיחזרו לצפון ושחבל הארץ היפה הזה לא יעלם. תוכנית שאתם תעשו אותה, אני נותן לכם שבועיים. בתוך שבועיים אני רוצה שתהיה כאן תוכנית של מה שאתם סבורים שצריך לעשות.

גם רשות המיסים, גם משרד הכלכלה, גם רשות ההשקעות, מה עושים כדי שחברות יבואו לאזורים האלה. שלצפון, האזורים האלה היום כמעט ריקים. יש את זה בהרבה מקומות בצפון, לצערנו הרב, ואנחנו רוצים את התוכנית הזאת. אם תבואו אליי בעוד שבועיים ותגידו לי אנחנו צריכים עוד שבוע, זה בסדר. אבל היעד הוא שבועיים, נכון?

משה סולומון (הציונות הדתית):

כן, נכון. אני רק מבקש לדייק את זה כדי שנוכל לבוא בעוד שבועיים עם משהו מדויק יותר. אולי התאחדות התעשיינים יכולים להצטרף לשיח הזה וגם הרשויות המקומיות. ואז נוכל להגיע למשהו מדויק עוד לפני הדיון כאן.

היו"ר משה גפני:

בסדר, אני מודה לכולם על ההשתתפות, תודה לכולם. הישיבה נעולה.

הישיבה ננעלה בשעה 14:02.